

1. OPIS PROJEKTU DOKTOSKIEGO (4000 znaków max., łącznie z celami i planem pracy)

Tytuł projektu: Udział transkryptomu jądrowego w powstawaniu granul stresowych u roślin

1. Cele projektu :

Problem badawczy tego projektu dotyczy molekularnych mechanizmów reakcji roślin na stres abiotyczny. Celem głównym projektu jest poznanie składu granul stresowych (RNA) oraz roli jaką w ich tworzeniu pełni transkryptom jądra komórkowego

Cele szczegółowe:

1. Poznanie transkryptomu granul stresowych (SG) w celu ujawnienia mechanizmów tworzenia i funkcjonowania tych struktur,
2. Rozszyfrowanie interakcji między jądrem komórkowym a SG podczas kolejnych etapów stresu aby poznać funkcję transkryptów jądrowych w biogenezie granul stresowych,
3. Identyfikacja białek RBP (RNA binding protein) biorących udział w selektywnym transporcie RNA z jądra komórkowego do SG.

1.1. Ogólna charakterystyka projektu

Ekstremalne warunki środowiskowe wymagają wyjątkowych reakcji na poziomie genomowym, które zwiększają adaptację do stresu. Rośliny są organizmami, których miejsce życia jest trwale związane z miejscem wykiełkowania. Dlatego plastyczność ekspresji genów w odpowiedzi na stres jest bardzo ważna. Te procesy są regulowane jednocześnie na poziomie transkrypcyjnym i popostranskrypcyjnym (PTGR) (Litholdo i Bousquet-Antonelli 2019). Ostatnio wykazano, że jednym z ważnych mechanizmów PTGR w niekorzystnych warunkach u roślin jest przestrzenna organizacja transkryptomu w komórkach. Wykazaliśmy, że podczas stresu hipoksji następuje retencja RNA w jądrze komórkowym a w cytoplazmie powstają granule stresowe (SG) bogate w nietranslatable RNA. Uważa się, że tworzenie SG ma bezpośredni wpływ na ekspresję genów podczas stresu (Guzikowski et al. 2019), ponieważ przechowywany w nich RNA obniża pośrednio tempo syntezy białka. Dodatkowo sugeruje się, że przechowywany w nich RNA może być wykorzystany w komórce po ustaniu warunków stresowych.

Pewnym zaskoczeniem były nasze badania wstępne ujawniające, że zatrzymanie a nawet obniżenie efektywności transportu jądrowo-cytoplazmatycznego hamuje powstawanie SG. Towarzyszyło temu zmniejszenie ilości poli(A) RNA w cytoplazmie. Wskazuje to na udział pewnych transkryptów jądrowych w powstawaniu granul stresowych. Nasze wyniki potwierdzają także dane literaturowe (i) aktynomycyny D (ActD) stosowana w komórkach zainfekowana wirusem virus 1A (CrPV-1A) hamuje transkrypcję gospodarza co uniemożliwia tworzenie SG (Khong et al. 2017); (ii) ActD hamuje składanie SG pod wpływem arsenianu; ActD powoduje translokację jądrowego białka HuR do cytoplazmy; translokacja białek HuR do cytoplazmy prowadzi do rozpraszania stresowych granul (Boundedjah et al. 2014);

Powyższe dane wskazują na udział jądrowych RNA w tworzeniu SG. W celu weryfikacji tej hipotezy doktorant przeprowadzi (i) identyfikację RNA pochodzących z jądra, które występują w SG; w tym celu przeprowadzi inkubować komórki poddane stresowi z użyciem BrU (analogu urydyny); kiedy nowo transkrybowany RNA opuści jądro komórkowe, wyizoluje SG i z sekwencjonuje RNA zawierające BrU (ii) porównanie transkryptomu

jądrowego roślin poddanych stresowi, traktowanych i nietraktowanych leptomycyną B (inhibitor transportu jądro-cytoplazmatycznego, aby zidentyfikować potencjalne RNA, których zatrzymanie w jądrze powoduje hamowanie tworzenia SG; (iii) sprawdzenie czy w SG są jądrowe „seeds” RNA; badanie czy w mutantach *A. thaliana* z zaburzoną ekspresją potencjalnych „seeds” RNA.

Proponuję tutaj projekt doktoratu dotyczący mechanizmów odpowiedzi roślin na stres abiotyczny, który łączy szereg ścieżek eksperymentalnych i znacznie poprawi nasze zrozumienie roli SG w tym zjawisku. W przedstawionym projekcie chcemy zbadać zupełnie nową kwestię, która dotychczas nie była podejmowana, czyli udział transkryptomu jądrowego w formowaniu SGs, struktur będącym głównym miejscem kumulacji RNA w cytoplazmie podczas stresu.

1.2. Plan pracy

- 1) Hodowla siewek *A. thaliana* w kulturach in vitro w warunkach fizjologicznych i stresu hipoksji
- 2) Izolacja i analiza transkryptomu SG (techniki RIP, RNA-seq)
- 3) Śledzenie i identyfikacja transkryptów jądrowych w SG (techniki z użyciem BrU, RIP, BrU-RNA-seq)
- 4) Wewnątrzkomórkowa lokalizacja transkryptów obecnych w SG i jądrze komórkowym (hybrydyzacja in situ)
- 5) Badania transkryptomu jądrowego w warunkach stresu u roślin traktowanych i nietraktowanych inhibitorami transportu jądrowego (izolacja jąder komórkowych techniką INTACT i RNA-seq)
- 6) Analiza obecności granul stresowych w mutantach *A. thaliana* z knockout genów kodujących RNA "seeds" (technika FISH)
- 7) Identyfikacja białek związanych z RNA pozostających w jądrze komórkowym i transportowanych z jądra do SG w trakcie stresu (izolacja wybranych RNP oraz identyfikacja białek techniką bottom-up LC-MS/MS)

1.3. Literatura (max. 10 pozycji/sugestia lektury dla kandydatów)

- 1) **Maruri-López** et al. (2021) *Front Plant Sci.* 12:722643;
- 2) **Niedojadło** et al. (2016) *RNA Biol.* 13:531-543;
- 3) **Parker** et al. (2020) *eLife* 9:e49658;
- 4) **Guzikowski** et al. (2019) *Wiley Interdiscip.*
- 5) **Sorenson and Bailey-Serres** (2014) *Proc. Natl. Acad. Sci. USA* 111:2373-2378;
- 6) **Sorenson and Bailey-Serres** (2015) *Methods Mol. Biol.* 1284:209-219;

1.4. Wymagana wstępna wiedza i umiejętności kandydata/tki na doktoranta/kę

Kandydat/ka musi posiadać tytuł magistra z zakresu biologii molekularnej, biotechnologii, biologii lub pokrewnych nauk. Kandydat/ka powinien/na być gotowy/owa na nowe wyzwania i entuzjastycznie podchodzić do ich podejmowania. Doktorant/tka powinien/a radzić sobie z drobnymi niepowodzeniami w pracy naukowej oraz konsekwentnie dążyć do osiągnięcia wyznaczonych celów. Osoba ubiegająca się o to stanowisko powinna wykazywać zaangażowanie w pracę naukową oraz być dyspozycyjna i gotowa do wyjazdów naukowych. Dodatkowo, mile widziane są umiejętności z zakresu biologii komórkowej i molekularnej, takie jak techniki in situ, praca z RNA, genotypowanie czy hodowla *A.*

thaliana. Wymagana jest również biegła znajomość języka angielskiego oraz doskonała umiejętność pracy w zespole.

1.5. Oczekiwany rozwój wiedzy i umiejętności kandydata/tki na doktoranta/kę

Podczas wykonywania doktoratu oczekuje się, że doktorant/ka stale będzie rozwijał/a swoją wiedzę i umiejętności. Praca na tym stanowisku wymaga przede wszystkim zdobywania nowych kompetencji, interpretacji wyników oraz rozwijania nowych koncepcji w ramach prowadzonych badań.

W pierwszym roku pracy, doktorant/ka powinien/a opanować podstawy merytoryczne swoich badań oraz nauczyć się technik izolacji jąder komórkowych i granul stresowych, ekstrakcji z nich RNA oraz generowania bibliotek ekspresyjnych. W kolejnym roku powinien/a osiągnąć pierwsze wyniki z analizy transkryptomu izolowanych struktur oraz z lokalizacji specyficznych RNA. Do końca trzeciego roku pracy, doktorant/ka powinien/a dysponować wynikami wystarczającymi do napisania pierwszej publikacji. W tym czasie powinien/a także przeprowadzić identyfikację białek związanych z konkretnymi RNA oraz analizę mutantów.

Podczas pracy doktorskiej, Doktorant/ka będzie objęty/a opieką naukową promotora oraz będzie miał/a możliwość rozwijania swoich umiejętności podczas wyjazdów naukowych i uczestnictwa w konferencjach naukowych.